

Žalovaný byl poštovním komisařem a bylo mu dne 1. července 1922 vyplaceno měsíční služné. Žalovaný přijal místo u zemské správní komise, což oznámil dne 7. července 1922 ředitelství pošt a telegrafů, a, když byla jeho žádost o poskytnutí dovolené zamítnuta, vzdal se svého dosavadního místa u pošty. Žalobu státu na vrácení služného za měsíc červenec procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud jí vyhověl.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením a odmítl žalobu.

Důvody:

Žalovaný uplatňuje v dovolání kromě dovolacích důvodů čis. 3 a 4 Šu 503 c. ř. s. též dovolací důvod čis. 1 Šu 503 c. ř. s. a tento dovolací důvod jest dán, třebaže v jiném směru, než jak míní dovolatel. Zmatečnost podle Šu 477 čis. 6 c. ř. s. neprávem spatřuje dovolatel v tom, že odvolací soud řešil i otázku, zdali žalovaný opustil svémocně službu u ředitelství pošt a telegrafů, o čemž prý jedině rozhodovati přísluší disciplinární komisi, ale zmatečností právě uvedenou, že totiž bylo rozhodnuto o věci na pořad práva nepatřící, napadený rozsudek přes to trpí, což vidno z tohoto. Státní pokladna domáhá se v tomto sporu na žalovaném vrácení služného za měsíc červenec 1922, které mu na prvního toho měsíce vyplatila, z důvodu, že prý služné žalovanému nepříslušelo, ježto byl tehdy již ve službách zemského správního výboru v Praze a též od něho služné za měsíc červenec 1922 obdržel. Žalovaný naproti tomu tvrdí, že přijal služné od státní pokladny právem, ježto prý byl v den výplaty ještě ve státní službě a služné mu proto náleželo. Jak vidno, jedná se v tomto sporu o pohledávku státu proti jeho úředníku ze služebního poměru a jde ve sporu o to, zdali vyplacené služné příjemci příslušelo či nikoli. Podle dvorního dekretu ze dne 16. srpna 1841 čis. 555 sb. z. s. jest o pohledávkách státu proti jeho úředníkům a sluhům a na vzájem, jsou-li odvozovány ze služebního poměru, rozhodovati cestou správní. Dle řečeného je sporný nárok pohledávkou státu proti jeho úředníku ze služebního poměru a je tudíž ohledně něho pořad práva vyloučen (Pražák: spory o příslušnost I. str. 170). Trpí tedy rozsudky nižších soudů i s předchozím řízením zmatečností podle Šu 477 čis. 6 c. ř. s. a bylo proto na dovolání se usnésti, jak se stalo.

Čís. 3412.

Pokud dlužno v žalobě rozlišiti vindikované věci.

Vyplývá-li ze skutkové podstaty protiprávního jednání závazek solidární, není třeba, by žalobce solidárnost blíže odůvodňoval.

Alternativní zmocnění možno učiniti pouze za řízení v první stolici.

(Rozh. ze dne 22. ledna 1924, Rv I 1490/23.)

Žalobkyně měla v komoře v domě žalovaných uloženu výbavu. Tvrdíc, že žalovaní, otevřevše si komoru pakličem, odnesli a přivlastnili si kusy šatstva a prádla, domáhala se žalobou, by byli uznáni rukou společnou a nerozdílnou povinnými, vydati jí části šatstva a prádla, v žalobě jednotlivě uvedené. Procesní soud první stolice uznal dle žaloby, odvolací soud k odvolání žalovaných vyloučil jich solidární závazek. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaných, k dovolání žalobkyně obnovil v otázce solidárního závazku rozsudek prvního soudu a nevyhověl návrhu žalobkyně, aby rozsudek soudu první stolice doplněn byl v ten rozum, že se žalovaní mohou placením 5.000 Kč sprostíti rozsudečného plnění co do hlavní věci jim uloženého. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

důvodech:

K dovolání žalovaných: Po stránce právního posouzení vytýká se především, že žaloba nevyhovuje předpisu Šu 370 obč. zák., ježto vindikovaných předmětů neidentifikuje vytčením znaků, dle nichž mohou býti od jiných rozlišeny; soud odvolací nesprávně prý odmítá tuto námitku jakožto nepřipustnou novotu, tou výtkou tato prý není, ježto jde o otázku právního posouzení, již musí soud, rozhoduje o oprávněnosti nároku, sám bez podnětu stran zkoumat. Návoru tomuto lze sice v zásadě přisvědčiti, přes to však soud odvolací výtku tuto právem odmítl, neboť předpis Šu 370 obč. zák. nelze vykládati v přísném doktrinářském smyslu, totiž v ten rozum, že jest bez výhrady a za všech okolností třeba tak zevrubného popisu věcí vindikovaných, aby od ostatních mohly býti rozlišeny. Zajisté požadavek této identifikace řídí se nejenom povahou věci, nýbrž i povahou případu. Souhlasiti jest s odvolacím soudem, že některé věci, zejména předměty druhové, k nimž zajisté náleží též prádlo, nelze tak zevrubně odlišiti od druhých; v tomto případě jde však o věci, jež oběma stranám jsou známy, neboť dle zjištění nižších soudů dostala žalobkyně prádlo, jehož vydání se na žalovaných domáhá, právě od nich darem, takže žádná ze stran — a jen o ty jde — nemůže býti v pochybnosti, o které věci od nich snadno rozlišitelné se jednati může. V tomto smyslu má odvolací soud dále pravdu, míně, že tato námitka měla býti učiněna již ve stoliici první, neboť nenamítali-li žalovaní tehdy co do nedostatečné identifikace ničeho, dali tím na jevo, že jest jim povědomo, které určité věci žalobkyně vlastnickou žalobou na nich požaduje, a že přesnějšího popisu třeba není.

K dovolání žalobkyně: Dovolání žalobkyně brojí proti rozsudku dovolacími důvody Šu 503 čís. 3 a 4 c. ř. s. jen v tom směru, že byl v rozsudku prvního soudu vyloučen závazek solidární nejen co do rozsudečného plnění, nýbrž i co do útrat sporu. Dovolací důvod čís. 3 Šu 503 c. ř. s. splývá v jedno s dovolacím důvodem druhým, neboť nejde o protispisovost rozsudku v určitém skutkovém předpokladu, pro rozhodnutí důležitém, nýbrž jen o procesně mylné právní odůvodnění, záležející v tom, že solidární závazek nebyl ve sporu náležitě uplatněn. Dovolání jest oprávněno. Plnění solidární bylo v žalobním návrhu výslovně žádáno a bylo již dle právní povahy skutkové podstaty sporu

o tom uvažovati, zda žalobní návrh jest i v tomto vzhledě oprávněn; k podrobnějšímu odůvodnění tohoto návrhu jest strana povinna jen tehdy, má-li závazek doličen býti ze zvláštních skutečností, jež ze skutkové podstaty právním úsudkem vyvoditi nelze. V této věci však vyplývá ze skutkové podstaty jasně, že jde o plnění nedílné (§ 890, 891 obč. zák.), takže závazek solidární jest odůvodněn nejen co do hlavní věci, nýbrž i co do útrat (§ 46 c. ř. s.). Dovolání bylo tudíž vyhověti ve smyslu dovolacího návrhu a to nejen co do hlavní věci, nýbrž i co do útrat, ježto změna výroku o hlavní věci v nutném právním důsledku vyžaduje i změny ve výroku o útratách. Návrhu dovolání, aby rozsudek soudu první stolice doplněn byl v ten rozum, že se žalovaní mohou placením 5.000 Kč sprostiti rozsudečného plnění co do hlavní věci jim uloženého, nebylo vyhověti, neboť, praví-li § 410 c. ř. s., že alternativní zmocnění, tam dotčené, může býti učiněno v žalobě nebo za jednání, dlužno tím jednak dle umístění tohoto předpisu v soustavě civilního soudního řádu, jednak dle povahy věci rozuměti jen jednání v první stolici, poněvadž k formulaci rozsudečného výroku určeno jest jediné jednání v první stolici a návrhy a prohlášení tam učiněná, nikoli však jednání ve stolicích opravných, které o rozsudečném výroku rozhodují jen na základě návrhů v první stolici učiněných. Prohlášení alternativního zmocnění, učiněné teprve v řízení odvolacím, jest tudíž opožděno a soud odvolací právem nebral zřetele na ně.

Čís. 3413.

Pověřilo-li představenstvo družstva v mezích stanov jeho zřízence vedením obchodu, neplatí pro jeho zastupitelské oprávnění předpisy stanov o tom, kterak jest družstvo svými representanty na venek zastupováno, nýbrž obsah a rozsah zastupitelského oprávnění řídí se ustanoveními obchodního zákona o obchodních zmocněncích.

(Rozh. ze dne 22. ledna 1924, Rv I 1513/23.)

Žalující firma dodala žalovanému družstvu zboží a domáhala se zaplacení kupní ceny. Žalované družstvo namítlo, že smlouvu o dodání uzavřel se žalobkyní Jaroslav F. svým vlastním jménem a nikoliv jménem družstva. Procesní soud první stolice uznal dle žaloby, odvolací soud rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Jest pravda, že podle §u 11 odstavec čtvrtý stanov žalovaného družstva zastupuje družstvo na venek a podpisuje za ně představenstvo, sestávající dle §u 10 stanov z předsedy a dvou členů, že podpis děje se tak, že pod firmou družstva podepíší dva členové představenstva vlastní rukou svá jména, a že také k jinakému zastupování družstva je potřebí součinnosti dvou členů představenstva. Ale dovolání přehlíží,